

Na osnovu člana 10 stav 4 Zakona o održavanju stambenih zgrada ("Službeni list CG", broj 41/16 i 84/18), Ministarstvo održivog razvoja i turizma donijelo je

**PRAVILNIK
O TEHNIČKIM ZAHTEJIMA ZA REDOVAN SERVIS I KONTROLU BEZBJEDNOSTI
LIFTOVA U UPOTREBI
("Službeni list Crne Gore", br. 038/19 od 05.07.2019)**

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se tehnički zahtjevi i rokovi za redovan servis i kontrolu bezbjednosti liftova u upotrebi i uslovi za izbor ovlašćenog lica za kontrolu bezbjednosti liftova u upotrebi.

Lift u upotrebi

Član 2

Lift u upotrebi, u smislu ovog pravilnika, je lift koji je ugrađen, odnosno koji je stavljen u upotrebu.

Primjena

Član 3

Ovaj pravilnik primjenjuje se na:

1) liftove koji se upotrebljavaju u stambenim zgradama i objektima, a namijenjeni su za prevoz:

- lica,
- lica i tereta;

2) bezbjednosne komponente liftova koje se upotrebljavaju u liftovima iz tačke 1 ovog stava.

Izuzetak od primjene

Član 4

Ovaj pravilnik ne primjenjuje se na sljedeće uređaje:

- 1) uređaje za dizanje čija brzina nije veća od 0,15 m/s;
- 2) liftove posebno projektovane i izrađene za vojnu ili policijsku namjenu;
- 3) uređaje za dizanje iz kojih se obavlja rad;
- 4) pokretne stepenice i pokretne pješačke trake.

Značenje izraza

Član 5

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

1) **lift** je postrojenje sa kabinom koje opslužuje određene nivoe, krećući se duž krutih vođica sa nagibom pod uglom većim od 15 stepeni prema horizontali, odnosno uređaj za dizanje koji se kreće duž utvrđenog stalnog puta i ako se ne kreće duž krutih vođica;

- 2) **kabina** je dio lifta koji služi za podizanje ili spuštanje lica ili tereta;
- 3) **bezbjednosna komponenta lifta** je funkcionalni dio lifta (uključujući i elektronske uređaje) ili odbojnik koji služi za sprječavanje pada kabine ili nekontrolisanog kretanja naviše, zabavljanje vrata voznog okna, ograničenje prekoračenja brzine i akumulaciju kinetičke energije, koji omogućava da lift u koji je ugrađen ne ugrožava zdravlje ili bezbjednost lica ili bezbjednost imovine;
- 4) **upotreba lifta** je svako korišćenje lifta nakon prvog stavljanja lifta na tržište do demontaže lifta iz objekta.

Tehnički zahtjevi za liftove u upotrebi

Član 6

Liftovi u upotrebi treba da ispunjavaju tehničke zahtjeve za redovan servis i kontrolu bezbjednosti u skladu sa Prilogom 1.

Kontrolu bezbjednosti liftova u upotrebi, može da obavlja ovlašćeno lice koje ispunjava uslove date u Prilogu 2.

Prilozi iz st. 1 i 2 ovog člana čine sastavni dio ovog pravilnika.

Stupanje na snagu

Član 7

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se od 1. januara 2020. godine.

Broj: 101-611/4
Podgorica, 26. juna 2019. godine

MINISTAR,
Pavle Radulović, s.r.

TEHNIČKI ZAHTJEVI ZA REDOVAN SERVIS I KONTROLU BEZBJEDNOSTI KOJE TREBA DA ISPUNJAVA LIFT U UPOTREBI

1. Bezbjednost lifta

Lift je bezbjedan za upotrebu ako su ispravne bezbjednosne komponente postavljene na liftu, i to:

- 1) uređaj za zatvaranje/zabavljanje kabinskih vrata;
- 2) indikator nivoa poda;
- 3) kablovi ovjesa kabine;
- 4) kontrole zaustavljanja;
- 5) kontrole za osobe sa invaliditetom;
- 6) detektori za prisustvo ljudi i/ili životinja;
- 7) sistem za usporavanje prilikom zaustavljanja;
- 8) alarmni sistem;
- 9) uređaj koji sprečava nekontrolisana kretanja prema vrhu kabine;
- 10) rasvjeta u slučaju kvara glavnog napajanja.

2. Održavanje lifta

Održavanje lifta je obezbjeđivanje izvođenja redovnog servisa i obezbjeđivanje kontrole bezbjednosti lifta u upotrebi.

Radi obezbjeđivanja redovnog servisa lifta u upotrebi treba da se zaključi ugovor o izvođenju redovnog servisa lifta u skladu sa zakonom.

Obezbjeđivanje kontrole bezbjednosti lifta u upotrebi vrši se najmanje jednom godišnje.

Izuzetno od stava 3 ove tačke, kontrola bezbjednosti lifta u upotrebi obavezno se vrši nakon svakog vanrednog održavanja lifta.

Spašavanje lica iz lifta, treba da se vrši u skladu sa uputstvom za upotrebu i održavanje lifta i u skladu sa uputstvom za spašavanje lica iz lifta.

Izuzetno od stava 5 ove tačke, ako za lift nema uputstava ili ako su ona nepotpuna, spašavanje lica iz lifta se vrši na osnovu uputstava instalatera lifta, na koje prethodnu saglasnost daje ovlašćeno lice.

Ugovor o izvođenju redovnog servisa lifta u upotrebi naročito sadrži:

- 1) obaveze servisera, vrste radova, uslove i način njihovog obavljanja propisane ovim pravilnikom;
- 2) cijenu, način i uslove plaćanja;
- 3) način izvještavanja o izvršenim radovima propisan ovim pravilnikom;
- 4) međusobna prava i obaveze u slučaju neizvršenja ili neblagovremenog izvršenja radova.

3. Servis lifta

Serviser je preduzetnik ili privredno društvo, koje obavlja poslove redovnog servisa, odnosno održavanje lifta, i treba da:

- 1) sačini plan održavanja lifta;
- 2) održava lift u skladu sa uputstvima za održavanje i u skladu sa izvještajem o kontroli ovlašćenog lica;

- 3) obezbjeđuje potrebne rezervne djelove lifta radi popravke i zamjene;
- 4) obavlja održavanje lifta na način da mijenja i/ili servisira (popravlja) bezbjednosne komponente iz tačke 1 ovog priloga na svaka 3 mjeseca;
- 5) sačini zapisnik o svakom održavanju, zamjeni ili popravci bezbjednosnih komponenti lifta i dostavi ga potpisniku ugovora o izvođenju redovnog servisa, odnosno održavanje lifta iz tačke 2 ovog priloga, u roku od 5 dana od dana izvođenja radova;
- 6) obavlja radove redovnog održavanja lifta iz tačke 4 ovog priloga;
- 7) vodi knjigu održavanja lifta iz tačke 5 ovog priloga;
- 8) da nakon promjena ili zamjena na liftu iz tačke 7 ovog priloga obavijesti potpisnika ugovora o izvođenju redovnog servisa, odnosno održavanje lifta iz tačke 2 ovog priloga, radi pokretanja postupka vanredne kontrole lifta;
- 9) odazove se na poziv za hitnu intervenciju na liftu upućenu od potpisnika ugovora o izvođenju redovnog servisa, odnosno održavanje lifta iz tačke 2 ovog priloga, u skladu sa zakonom.

Izuzetno od stava 1 tačka 4 ove tačke, ako serviser pregledom utvrdi da su sve bezbjednosne komponente u ispravnom stanju, treba da sačini zapisnik sa konstatacijom o ispravnosti bezbjednosnih komponenti lifta koji dostavlja potpisniku ugovora o izvođenju redovnog servisa, odnosno održavanje lifta iz tačke 2 ovog priloga, u roku od pet dana od dana izvršenja pregleda.

4. Radovi redovnog održavanja lifta

Radovi redovnog održavanja lifta obuhvataju:

- 1) provjeru ispravnosti rada svih bezbjednosnih uređaja, a naročito rada bezbjednosnih uređaja kočnice pogonskog uređaja, hvatačkog uređaja, graničnika brzine, krajnjih sklopki, odbojnika, vrata voznog okna i zabrave vrata voznog okna;
- 2) provjeru užadi ili lanaca, kao i drugih nosećih sredstava i njihove veze s kabinom i protivtegom;
- 3) provjeru vuče koja se ostvaruje silom trenja;
- 4) provjeru izolacije svih strujnih kola i njihovih veza s uzemljenjem;
- 5) provjeru priključaka na gromobransku instalaciju;
- 6) čišćenje i podmazivanje djelova lifta;
- 7) provjeru ispravnosti rada lifta pri vožnji od stanice do stanice uzduž voznog okna u oba smjera, kao i pri pristajanju;
- 8) provjeru nužnih izlaza;
- 9) provjeru ispravnosti pogonskih i upravljačkih uređaja lifta.

5. Knjiga održavanja lifta

Knjiga održavanja lifta naročito sadrži:

- 1) podatke o liftu: identifikacioni broj lifta, mjesto i godina ugradnje lifta;
- 2) druge podatke o liftu, i to:
 - a) vrsti lifta;
 - b) nazivnoj nosivosti i brzini lifta;

- c) najvećem broju uključenja na sat;
 - d) broju časova rada u toku 24 časa;
 - e) broju stanica i oznaci glavne stanice;
 - f) visini dizanja, vrsti električne energije i napona za strujna kola, kao i podatke o zaštiti od previsokog napona dodira;
 - g) vrsti kabine, njenoj veličini i materijalu od kojeg je izrađena, konstrukciji kabine i poda kabine, kao i mjere i podatke o vješanju vođica kabine i mjere i podatke o vješanju vođica protivtega;
 - h) konstrukciji hvatačkog uređaja i veličini puta zahvatanja;
 - i) provjetravanju prostora sa mašinskim komandama i provjetravanju kabine;
 - j) vrsti reduktora, broju hodova puža i zubaca na pužnom točku;
 - k) prečniku užetnjače, obuhvatnom uglu i uglu žlijeba užetnjače;
 - l) tehničkim karakteristikama čelične užadi za kabinu i protivteg;
 - m) uređaju za kompenzaciju, graničniku brzine, kopirnom uređaju i krajnjim sklopkama i tehničkim karakteristikama pogonskog motora (tip, snaga, broj obrtaja okretanja, nazivna struja, zamajni moment i provjetravanje);
 - n) sigurnosnim uređajima, broju komandnih tabli, presjeku glavnog električnog voda i vrsti odbojnika ispod kabine odnosno protivtega;
- 3) podatke o izmjenama osnovnih karakteristika lifta, i to:
- a) zapisnike o svakom održavanju, zamjeni, popravci ili pregledu bezbjednosnih komponenti lifta iz tačke 4 ovog priloga,
 - b) zapisnik o svakoj promjeni ili zamjeni na liftu iz tačke 7 ovog priloga,
 - c) zapisnike o svakoj intervenciji na liftu, odnosno o utvrđenim nedostacima i njihovom otklanjanju, zamjeni djelova lifta, kao i isključivanju lifta iz upotrebe zbog neispravnosti.
- Identifikacioni broj lifta iz stava 1 ove tačke dodjeljuje se prilikom prvog redovnog pregleda lifta i treba da se postavi na unutrašnjoj strani vrata ormarića za upravljanje liftom.
- Unos u knjigu održavanja lifta, treba da se ovjeri od strane potpisnika ugovora o izvođenju redovnog servisa, odnosno održavanje lifta iz tačke 2 ovog priloga.

6. Stavljanje lifta van upotrebe

U slučaju utvrđivanja nedostataka, odnosno kvara koje nije moguće odmah otkloniti, a koji predstavljaju opasnost za bezbjednost korisnika, lift treba privremeno staviti van upotrebe, odnosno isključiti pogon lifta.

7. Promjene na liftu

Osnovnim promjenama na liftu smatraju se:

- 1) promjene:
 - nazivne brzine;
 - nazivne nosivosti;
 - težine kabine i protivtega;
 - visine dizanja.

2) promjene ili zamjene:

- sistema upravljanja;
- vođica;
- tipa vrata (ili dodatno ugrađivanje jednih ili više vrata ili vrata kabine);
- pogonskog uređaja ili pogonske užetnjače;
- nosećih sredstava.

8. Redovna kontrola

Redovna kontrola liftova u upotrebi obuhvata kontrolu:

- 1) ispravnosti rada opreme za bezbjednost i zaštitu;
- 2) ispravnosti druge opreme koja bi mogla da utiče na bezbjednost;
- 3) da li su nastale promjene na liftu koje mogu da utiču na bezbjednost;
- 4) da li su nastale promjene u okruženju koje mogu da utiču na bezbjednost;
- 5) da li dolazi do promjena kod upotrebe lifta koje mogu da utiču na bezbjednost;
- 6) da li se na liftu nalaze sve oznake i uputstva za upotrebu, održavanje i spašavanje lica iz lifta;
- 7) da li su u knjigu održavanja lifta iz tačke 5 ovog priloga upisane sve promjene nastale od poslednjeg redovnog pregleda;
- 8) da li su od poslednjeg redovnog pregleda otklonjeni svi nedostaci.

9. Vanredna kontrola

Vanredna kontrola bezbjednosti liftova u upotrebi obuhvata radnje iz tačke 8 ovog priloga i vrši se naročito u slučaju stavljanja lifta u upotrebu nakon:

- 1) promjene/popravke bezbjednosnih komponenti lifta iz tačke 1 ovog priloga;
- 2) nastalih osnovnih promjena na liftu iz tačke 7 ovog priloga;
- 3) naloga nadležnog inspektora;
- 4) izdavanja negativnog izvještaja o pregledu lifta.

10. Izvještaj o izvršenoj kontroli lifta

Ovlašćeno lice o obavljenoj kontroli lifta sačinjava izvještaj o kontroli (u daljem tekstu: Izvještaj), koji sadrži konstatacije o stanju lifta, nedostatke na liftu ukoliko su utvrđeni, uputstvo i rok za otklanjanje nedostataka.

Nakon otklanjanja nedostataka na liftu u skladu sa izvještajem iz stava 1 ove tačke, ovlašćeno lice treba da izvrši vanrednu kontrolu lifta.

O vanrednoj kontroli lifta iz stava 2 ove tačke, ovlašćeno lice iz stava 1 ove tačke treba da sačini izvještaj o vanrednoj kontroli.

**USLOVI KOJE TREBA DA ISPUNJAVA OVLAŠĆENO LICE ZA KONTROLU
BEZBJEDNOSTI LIFTOVA U UPOTREBI**

Kontrolu bezbjednosti liftova u upotrebi iz Priloga 1 tač. 8, 9 i 10 ovog pravilnika, može da vrši preduzetnik ili privredno društvo koje je ovlašćeno za kontrolu bezbjednosti liftova u upotrebi.

Lice iz stava 1 ove tačke treba da ispunjava sljedeće uslove:

- 1) da je registrovano u Centralnom registru privrednih subjekata;
- 2) da posjeduje sertifikat o akreditaciji po standardu MEST EN 17020 izdat od Akreditacionog tijela Crne Gore i koji održava minimum 5 godina u kontinuitetu;
- 3) da je nezavisan od proizvođača proizvoda koje kontroliše, poslovnih ili profesionalnih udruženja koja predstavljaju lica uključena u aktivnosti projektovanja, proizvodnje, snabdijevanja, sklapanja, kontrole novih liftova ili bezbjednosnih komponenti istog tipa čiju usaglašenost ocjenjuje u upotrebi;
- 4) da njegovi organi, članovi odbora direktora i zaposleni, nijesu direktno uključeno u aktivnosti projektovanja, proizvodnje, isporuke, instaliranja, korišćenja ili održavanja predmetnih liftova ili bezbjednosnih komponenti za liftove, niti da budu zastupnici bilo koje strane uključene u te aktivnosti, niti smiju da sprovode aktivnosti koje bi mogle da utiču na njihovo prosuđivanje i integritet u vezi sa poslovima kontrole za koju su ovlašćena;
- 5) da obezbjeđuje da aktivnosti njegovih podizvođača ne ugrožavaju povjerljivost, objektivnost i nepristrasnost u sprovođenju kontrole liftova;
- 6) da posjeduje osiguranje od odgovornosti za štetu i osiguranje od profesionalne odgovornosti za štetu licima i imovini koja može da nastane u vezi sa obavljanjem kontrole bezbjednosti lifta u upotrebi, čija minimalna suma osiguranja iznosi 30.000€ na godišnjem nivou;
- 7) da ima najmanje jednog zaposlenog:
 - diplomiranog inženjera elektrotehnike ili mašinskog inženjera sa najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima kontrole, ispitivanja ili ugradnje liftova;
 - elektrotehničara ili mašinskog tehničara sa najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima kontrole, ispitivanja ili ugradnje liftova.